Калектыўны творчы праект клуба старшакласнікаў «Грамадзянін» «Мая будучая прафесія»

А. М. Сулімаў,
педагог сацыяльны катэгорыі
М. А. Сулімава,
настаўнік гісторыі вышэйшай катэгорыі

Патрыятызм – гэта пачуццё любові да Радзімы, якое праяўляецца ў актыўнай дзейнасці па яе росквіту і абароне каштоўнасцей. Выхаванне патрыятызму з'яўляецца важнай задачай сучаснай школы і патрабуе паважлівых адносін да гісторыі дзяржавы, герояў і вядомых людзей краіны, дасканалага вывучэння роднага мастацкага слова. Менавіта грамадзянска-патрыятычнае выхаванне стала асновай дзейнасці клуба «Грамадзянін», створанага па ініцыятыве адміністрацыі школы, настаўнікаў, старшакласнікаў у 2003 годзе. Работа клуба накіравана на выхаванне асобы, якая ўсведамляе патрэбнасць і неабходнасць служэння свайму народу; чалавека, упэўненага ў важнасці актыўнага ўдзелу ў працоўнай і грамадскай дзейнасці; высокадухоўнай асобы. Асноўнай формай работы клуба з’яўляецца *калектыўная работа*: добраўпарадкаванне і азеляненне памяшканняў і тэрыторыі школы, мікрараёна; масавыя мерапрыемствы і святы; канферэнцыі.

Члены клуба праяўляюць цікавасць да навукова-даследчай працы. На школьных і раённых навукова-практычных канферэнцыях былі прадстаўлены работы: «Архіў Празароцкай царквы», «Міжканфесійныя адносіны ў пачатку XX стагоддзя (на прыкладзе мястэчка Празарокі) ».

Дзейнасць клуба заснавана на рабоце *малых груп*:

- ✓ *часовыя групы.* Яны ствараюцца для падрыхтоўкі і рэалізацыі пэўнага калектыўнага творчага праекта. Напрыклад, пры падрыхтоўцы праекта «Права на адукацыю» члены клуба працавалі ў групах па тэмах: а) Адукацыя ў Беларусі; б) адукацыя ў Германіі; в) адукацыя ў Італіі; г) адукацыя ў ЗША.

✓ *пастаяныя групы.* Такіх груп у дзейнасці клуба звычайна тры. Першая «Сацыёлагі» – праводзяць тэматычныя сацыялагічныя даследаванні; другая «Журналісты» выпускаюць «баявыя лісткі» з вынікамі працы на пэўным этапе рэалізацыі праекта, трымаюць на пастаянным кантролі сувязь з грамадскасцю – вучнямі школы, настаўнікамі, бацькамі; трэцяя «Аналітыкі» – вывучаюць родныя аспекты праблемы, складаюць выніковыя прэзентацыі.

Алгарытм праектнай дзейнасці:

1. Выбар праблемы, абгрунтаванне практычнай значнасці яе выніку.

2. Фармуляваеек мэты і паэтапных задач.

3. Вызначэнне маштабаў работы, сродкаў і метадаў дасягнення мэты, меркаваныя складанасці, тэрміны, падзел працы на этапы.

4. Размеркаванне абавязкаў на кожным з этапаў праекта пры ўсеагульным раўнапраўі. Матывацыя ўдзельнікаў.

5. Планаванне агульнай мадэлі і структуры праекта.

6. Прэзентацыя вынікаў работы.

Кожны год адзін з праектаў прысвечаны прафарыентацыйнай рабоце, праблеме паспяховай сацыялізацыі выпускніка, сітуацыі на рынку працы вобласці і раёна, прэстыжу прафесіі. Прапануем вашай увазе **алгарытм дзейнасці па рэалізацыі калектыўнага творчага праекта «Мая будучая прафесія»**.

Мэта: абагульненне і замацаванне ведаў аб сучасных прафесіях у Беларусі, фарміраванне сацыяльнай паспяховасці навучэнцаў.

Задачы:

- выхоўваць пачуццё павагі да чалавека працы;
- вызначыць прафесіі, запатрабаваныя на сучасным рынку працы, садзейнічаць самавызначэнню навучэнцаў, іх паспяховай сацыялізацыі ў грамадстве;
- развіваць камунікатыўныя здольнасці навучэнцаў у працэсе падрыхтоўкі праекта, фарміраваць уменне аргументаваць сваю думку і працаваць з рознымі крыніцамі інфармацыі.

Абсталяванне: літаратура па тэме «Прафесіі сучаснай Беларусі», камп’ютар, мультымедыяпраектар для паказу прэзентацый, выстава рэпрадукцый карцін і фотаздымкаў на тэму «Чалавек працы».

Ход работы над праектам

І. Пачатковы этап

Распрацоўваюцца асноўныя ідэі рэалізацыі праекта. Вызначаецца стан вывучанасці пытання, ідзе збор матэрыяоу па вызначанай тэме, абаснаванне актуальнасці тэмы. Выбіраюцца кіраўнікі для рэалізацыі пэўных напрамкаў, размяркоўваюцца абавязкі кожнага ўдзельніка праекта.

ІІ. Этап распрацоўкі праекта

Плануюцца работы творчых груп.

1. «Журналісты» сустракаюцца з прадстаўнікамі розных прафесій, абмяркоўваюць з імі якасці характару і веды, неабходныя для атрымання прафесіі; у якой установе атрымалі прафесійную падрыхтоўку.

2. «Сацыёлагі» – распрацоўваюць анкету і праводзяць анкетаванне сярод вучняў 5–11 класаў.

3. «Аналітыкі» – выкарыстоўваюць інтэрнэт-рэсурсы, рыхтуюць прэзентацыі прафесій для навучэнцаў школы.

ІІІ. Этап рэалізацыі праекта

1. Збор усёй інфармацыі з улікам тэмы і мэты праекта. Падрыхтоўка і распрацоўка аўдыё- і відэазместу праекта.

2. Кантроль і карэкцыя атрыманых вынікаў.

3. Каардынацыя дзейнасці трох груп.

IV. Этап завяршэння праекта

На адкрытым пасяджэнніі сумесна з заняткам факультатыва «Маё прафесійнае будучае» члены клуба «Грамадзянін» пазнаёмілі ўсіх навучэнцаў 5–11 класаў з вынікамі работы.

Кіраўнік клуба «Грамадзянін» акцэнтаваў увагу на мэце праекта: выхаванне адукаваных, высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Вынікі даследавання групы «Сацыёлагі» наступныя. Мы размярквалі прафесіі па рэйтынгавай шкале: чым часцей іх называлі, тым вышэй іх рэйтынг.

1. Якія прафесіі вам падабаюцца?

Дзяўчынкі: урач, настаўнік, выхавацель, фармацэўт, ветурач, медсястра, журналіст, праваднік, повар, перакладчык, дыпламат¸ акцёр, філолаг, адвакат, дызайнер, эканаміст, біёлаг, хімік, прадавец, кандытар.

Хлопчыкі: вадзіцель, будаўнік, зваршчык, электрык, археолаг, праграміст, праваднік, урач, ветурач, настаўнік, святар, механік, повар, біёлаг, трактарыст, машыніст, менеджар, мастак.

2. Па якой прычыне вам падабаюцца гэтыя прафесіі? Чаму вы выбралі менавіта такую прафесію?

Вучні 5–8 класаў: дапамога людзям, высокая заработная плата, магчымасць лячыць людзей, люблю працаваць з дзецьмі, змагу атрымаць неабходную адукацыю, люблю лячыць жывёл, люблю займацца тэхнікай, матэрыяльная забяспечанасць, магчымасць наведаць розныя краіны.

Вучні 9–11 класаў: магчымасць для самаразвіцця, дапамога людзям, люблю працаваць з дзецьмі, люблю займацца тэхнікай, высокая заработная плата, жыццё ў горадзе.

3. Ваша будучая прафесія.

Урач, настаўнік, праваднік, вадзіцель, ветурач, выхавацель, перакладчык, медсястра, будаўнік, зваршчык, святар, міліцыянер, юрыст, машыніст, прадавец, повар, слесар, праграміст, эканаміст, хімік–тэхнолаг, фармацэўт.

4. Праца – гэта права ці абавязак?

Большасць навучэнцаў адказалі, што праца – гэта і права, і абавязак кожнага грамадзяніна нашай краіны.

Настаўнік знаёміць вучняў з новымі прафесіямі: рыэлтар, дзі-джэй, вэб-дызайнер, менеджар па рэкламе, рэкруцёр, спецыяліст ц сферы эканомікі і фінансаў, спецыяліст банкаўскай сферы, спецыяліст бухгалтарскай сферы, спецыяліст аўдытарскай фірмы, дызайнер.

«Журналісты» і «аналітыкі» вынікі сваёй работы прадставілі ў форме мультымедыйных прэзентацый аб прафесіях пажарнага, дыпламата, тэолага, перакладчыка, электрыка, будаўніка, праваднiка, фармацэўта, фатографа.

Ідзе абмеркаванне навучэнцамі важнасці прадстаўленых прафесій.

У канцы мерапрыемства кіраўнік групы «аналітыкаў» падводзіць вынік важнасці ўсіх прафесій для грамадства – «Выбар і будучыня – за намі».

Літаратура

1. **Кодекс Республики Беларусь об образовании** // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2011. – №3–2/1795.
2. **Буткевич, В. В.** Методика организации гражданского воспитания учащихся: пособие для педагогов учреждений общ. сред. образования / В. В. Буткевич, О. В.Толкачёва. – Минск: Нац. ин-т образования, 2011. – 224 с.
3. **Буткевич, В. В.** Патриотическое воспитание учащихся: история и современность: пособие для педагогов общеобразоват. учреждений, учреждений внешкольного воспитания и обучения / В. В. Буткевич. – Минск: Нац. ин-т образования, 2010. – 208 с.
4. **Проектная технология** // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2009. – №5. – С. 61–63.